

- 1) визначення критеріїв релевантності показників діяльності підрозділу, яке здійснюється управлінцями і доводиться до бухгалтера-аналітика;
- 2) визначення релевантних відхилень за системою факторів їх виникнення;
- 3) здійснення розрахунку логістичних параметрів;
- 4) при контролі показників функціонального підрозділу підприємства корегувати їх на суму логістичного відхилення, «очищуючи» тим самим показники діяльності об'єкту контролю;
- 5) розробляти проекти рішень щодо уникнення негативних логістичних впливів.

Література:

1. Бланк И.А. Управление активами / И.А. Бланк– К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 720 с.
2. Витренко Е.В. Синергетический и логистический подходы к организации учётно-аналитической информации / Е. Витренко // Економіка: проблеми теорії та практики. Зб. наук праць ДНУ. Вип. 124. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2002. – С.203-214.
3. Вітренко О.В. Контроль витрат незавершеного виробництва і калькулювання собівартості підприємств машинобудівної галузі / О.Вітренко // Схід. Науково-практичний журнал. – № 3 (75). – Донецьк, 2006. – С. 43-51.
4. Карпова Т.П. Основы управленческого учёта: [учеб. пособие] / Карпова Т.П. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 392 с.

Галушка Н. Й., аспірант.

*Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана,*

АУДИТ ВЕКСЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

У процесі здійснення господарської діяльності підприємства вступають у взаємовідносини з іншими підприємствами, організаціями, установами та фізичними особами. Ці відносини ґрунтуються на різноманітних готівкових та безготівкових розрахунках, одним із складових елементів яких є вексельні операції.

Правильна організації аудиту вексельних операцій сприяє покращанню договірної і розрахункової дисципліни, виконанню зобов'язань перед кредиторами, підвищенню відповідальності за дотримання платіжної дис-

ципліни, скорочення дебіторської і кредиторської заборгованості, прискоренню обігу коштів, і в цілому – покращанню фінансового стану господарюючого суб'єкта.

В процесі здійснення аудиту вексельних операцій, аудитору слід пам'ятати, що для підприємства-клієнта, звітність якого перевіряється, векселі можуть бути активами та зобов'язаннями. Як активи векселі відображаються у балансі за статтями: „Інші фінансові інвестиції”; „Довгострокова дебіторська заборгованість”; „Векселі отримані”; „Інша поточна дебіторська заборгованість”; „Поточні фінансові інвестиції”, як пасиви – „Інші довгострокові фінансові зобов'язання”; „Інші довгострокові зобов'язання”; „Векселі видані”; „Інші поточні зобов'язання” [4, с. 62].

При аудиті вексельних операцій, аудитору слід перевірити правильність класифікації векселів і відображення їх за відповідними статтями. Дана класифікація залежить від терміну, на який видано вексель, та від характеру оформленої ним операції. У випадку, якщо термін, на який видано вексель, більше одного року і зафіксована ним операція не стосується звичайного операційного циклу – такий вексель довгостроковий, в інших випадках – короткостроковий.

Як правило, в обліку векселі повинні відображатися за номінальною вартістю, без попереднього нарахування відсотків. Це пояснюється тим, що за векселями, за якими оформлено заборгованість за товари, роботи, послуги, не нараховується резерв сумнівних боргів, як це роблять за звичайною торгівельною дебіторською заборгованістю. Довгострокові векселі, за якими нараховуються відсотки, відображаються у балансі за дисконтованою вартістю майбутніх платежів. Тому аудитору потрібно звернути увагу на правильність відображення в обліку вексельних сум.

Аудитору слід дуже уважно розглянути сутність кожної операції з обігу векселів на підприємстві та встановити, відіграє вексель роль розрахункового документу чи цінного паперу, що дасть змогу визначити правильність його відображення у фінансовому обліку.

Як правило, вексель, як розрахунковий документ, відображається у балансі за вартістю (номінальною чи історичною собівартістю), яка визначається бухгалтером самостійно. У випадку, якщо вексель використовується як цінний папір, вартість, за якою він повинен відображатися у фінансовому обліку, визначається за правилами оцінки цінних паперів і він повинен відображатися на рахунку 35 „Поточні фінансові інвестиції”. При подальшій передачі такого векселя відповідні суми слід відобразити на рахунках 741 „Дохід від реалізації фінансових інвестицій” і 971 „Собівартість реалізованих фінансових інвестицій”. Списання цих сум у порядку закриття рахунків обліку доходів і витрат відображається за рахунком 793 „Результат від іншої звичайної діяльності” [4, с. 62].

В процесі здійснення аудиту вексельних операцій потрібно перевірити також правильність обчислення та відображення в обліку і звітності відсотків за вексями. Доходи і витрати повинні відображатися у формі №2 „Звіт про фінансові результати”. Залежно від того, яка природа вексельних операцій, доходи (витрати) у цій формі повинні відображатися як доходи (витрати) від операційної або неопераційної діяльності. У випадку, якщо векселем оформлено надання (отримання) кредиту, то підприємство відсотки за векселем повинно відобразити як фінансові доходи (витрати), а якщо векселем зафіксовано дебіторську (кредиторську) заборгованість – доходи (витрати) від операційної діяльності[4, с. 62].

Аудит вексельних операцій залежить від видів векселів, порядку заповнення показників векселя та їх змісту, порядку видачі та акцепту (прийняття) векселя, а також передачі та авалю векселя. Враховуючи це, аудиторі слід дуже уважно розглянути сутність кожної операції з обігу векселів на підприємстві та встановити, до розрахункових чи товарообмінних операцій вона відноситься, що зумовлює, перш за все, правильність та своєчасність обчислення податків та розрахунків з бюджетом, а також його відображення в фінансовому та податковому обліку.

Робота аудитора з перевірки вексельних операцій повинна бути задокументована. На підставі зібраної інформації, робочих документів аудитор складає висновок щодо достовірності обліку та звітності підприємства-клієнта в цілому.

Проведення аудиту вексельних операцій дасть змогу виявити негативні явища в їх обліку, встановити причини виникнення, а також розробити рекомендації щодо їх уникнення в майбутньому, з метою фінансового оздоровлення підприємства, збільшення рентабельності, зростання ринкової привабливості, залучення інвестиційних проектів тощо.

Отже, використання аудиту вексельних операцій на українських підприємствах дозволить більш повно задовольняти потреби користувачів інформації: власників, інвесторів, кредиторів, акціонерів, державних органів, третіх осіб тощо, яких цікавить питання забезпеченості оборотними коштами підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності та ринкової привабливості.

Література:

1. Білуха М. Т. Курс аудиту: Підручник / М. Т. Білуха.–[2-е вид., перероб.] – К.: Вища шк.: Т-во „Знання”, КОО, 1999. – 574 с.
2. Большакова О. Методика оперативного аналізу та контролю вексельних операцій суб’єктів господарської діяльності / О. Большакова // Вісник Київського національного. торгово-економічного університету. – 2003. – №1.– С. 78-84.

3. Кулаковська Л. П. Основи аудиту: навч. посіб. [для студентів вищих закладів освіти]. / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – К.: „Каравелла”, 2002. – 504 с.
4. Петрик О. Аудит операцій з цінними паперами / О. Петрик, Ю. Кілару // Вісник податкової служби України. – 2002. – №47. – С. 57- 63.
5. Савченко В. Я. Аудит: Навч. Посібник. / В. Я. Савченко. – К.: КНЕУ, 2002. – 322 с.
6. Сулейманова Н. В. Удосконалення обліку, аналізу, аудиту вексельних операцій підприємств / Н. В. Сулейманова // Финансовые рынки и ценные бумаги. – 2009. – №14. – С. 22-27.
7. Усач Б. Ф. Аудит: Навч. посіб. / Б. Ф. Усач. – [3-тє вид. перероб. і доп.]. – К.: Знання-Прес, 2004. – 231 с.

Галько О. Т., аспірант.

Тернопільський національний економічний університет

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ

Зарубіжному досвіду податкової системи присвячено багато праць, серед них О.В Богачової, Роберта Сарноффа, М. Мельник, О.В.Чернова, та інші. Загалом слід визнати, що ця ділянка залишається недостатньо дослідженою і по сьогоднішній день.

Усі податки Федеративної Республіки Німеччина можна розділити на дві групи, при цьому загальні податки становлять близько 70 % податкових доходів зведеного бюджету країни.

Список податків визначено ст. 106 Конституції Федеративної Республіки Німеччина: загальні податки, федеральні податки, податки земель, місцеві податки.

Федеральний уряд має виняткове законодавче право введення і визначення оподаткованої бази і ставок з митних платежів і податків з монополій. З усіх федеральних і загальних податків федеральний уряд і землі приймають спільні рішення. Уряди земель мають законодавчу владу щодо власних податків і акцизів.

Вертикальне вирівнювання в Німеччині здійснюється за допомогою загальних податків, що є регулюючими. Відповідно до Конституції федеральний уряд і землі мають рівні права на прибутковий податок.

При розподілі податку на прибуток корпорацій і податків з обороту федерація та землі також мають рівні права, оскільки в Конституції встановлено, що в різних землях повинні забезпечуватися рівні умови життя і податковий тягар не може бути надмірним. Частка податків з обороту мо-